

METODIKA ZPRACOVÁNÍ PODKLADŮ PRO KALKULACE CEN VÝKONŮ A VÝROBKŮ V ZUBNÍ ORDINACI

1. FORMULÁŘ PRO VÝPOČET MINUTOVÉ KALKULACE

Položky k dosazení do výpočtového formuláře:

- 1.1. **Ordinační doba** je součet čisté doby práce jednotlivých nositelů výkonů, podílejících se na poskytovaných zdravotních službách, které jsou předmětem kalkulace cen. Není počítána pracovní doba pomocného personálu, který přímo odbornou práci neprovádí (např. střední zdravotničtí pracovníci a obecně nelékařská povolání). Rovněž není počítána ordinační doba lékařů, kteří při výkonu asistují. Příklad: ordinující lékař A má čistou ordinační dobu 6 hodin. Lékař B (například lékař absolvent nebo lékař zaměstnanec) má pracovní dobu 8 hodin, z toho má 2 hodiny na odbornou přípravu (nebo studium apod.), 3 hodiny je jeho samostatná čistá ordinační doba a další 3 hodiny asistuje lékaři A. Průměrný denní časový fond (čistá ordinační doba) je v tomto případě 9 hodin (6 hodin lékař A, 3 hodiny samostatně lékař B, asistence se nepočítá).

Čistá ordinační doba je doba strávená u křesla při ošetřování pacientů (do této doby tedy nepatří pauza na oběd, administrativní či manažerské činnosti, jednání s dodavateli materiálů, pojišťovnamí, návštěvy úřadů, příprava a úklid ordinace, asistence nebo např. prostoje, kdy se pacienti nedostaví). Je to tedy část ordinační doby, která je „očištěna“ od úkonů, které přímo s ošetřováním pacienta nesouvisí.

- 1.2. **Nepřítomnost lékaře** je počet dnů, kdy ordinace není v provozu v důsledku nepřítomnosti lékaře nad rámec dovolené (účast na seminářích a vzdělávacích akcích apod.). Pokud by byl v ordinaci záskok nebo v ní pracuje více lékařů, tak počet dnů nepřítomnosti jsou dny, kdy ordinace není v provozu. Což není případ, že lékař - majitel neordinuje a přitom dále pracuje lékař zaměstnanec.

1.3. **Spotřeba zvlášť účtovaného materiálu**

Jedná se o takový materiál, který se spotřebuje při realizaci daného výkonu a jehož množství lze k danému výkonu jednoznačně přiřadit (*viz vysvětlivky*). Souhrnná pořizovací cena za uplynulé období se do výpočtového formuláře uvádí pouze evidenčně, není tedy zahrnuta v minutových kalkulačních nákladech, ale je součástí kontrolního součtu účetních podkladů (celkové náklady uvedené v kalkulačním formuláři pro minutovou kalkulaci se kontrolují se součtem nákladů z účetnictví, případně z daňového přiznání).

Pokud zvlášť účtované materiály z nějakých důvodů evidovány nejsou, pak je nutné použít náhradní řešení.

(*viz vysvětlivky*).

- 1.4. **Náklady na protetiku** (platby zubním laboratořím). Stejně jako zvlášť účtovaný materiál se do výpočtového formuláře pro minutovou kalkulaci uvádějí pouze evidenčně pro potřeby kontrolních součtů, avšak do celkových nákladů pro minutovou kalkulaci se nezahrnují.

- 1.5. **Náklady na RTG**. Platby případným externím zpracovatelům speciálních rentgenových snímků (zejména OPG). Stejně jako zvlášť účtovaný materiál nebo náklady na protetiku se do výpočtového formuláře pro minutovou kalkulaci uvádějí pouze evidenčně pro potřeby kontrolních součtů, avšak do celkových nákladů pro minutovou kalkulaci se nezahrnují. Smluvní poskytovatel zdravotních služeb je účtuje pojišťovnam.

- 1.6. **Mzdové náklady**. Zahrnují se pouze mzdové náklady pracovníků, kteří se podílejí na předmětných výkonech nebo zajišťují služby související s provozem ordinace. Pokud se některý pracovník podílí jen zčásti, počítá se poměrná část jeho mzdových nákladů.

1.7. **Režijní náklady.** Počítají se pouze v takové výši, která odpovídá nákladům spotřebovaným na předmětné výkony. Zjišťují se z účetnictví a případně se upravují korekcí podle očekávaných změn v následujícím období po roční účetní závěrce. Patří sem zejména:

- nájemné za užívání nemovitosti
- služby za užívání nemovitosti
- odpisy je nutné uvádět, jak z minulého účetního období, tak je nutné provést korekci na kalendářní rok, pro který se kalkulace připravuje
- ostatní provozní náklady
- ostatní finanční náklady

1.8. **Nedaňové náklady**

V účetnictví (SRO) se mohou vyčlenit přímo z vhodné účetní sestavy (obsahující účty skupiny 5 a 6), ve většině účetních SW pod označením výsledek (nezaměňovat s výkazem zisku a ztrát, který je přílohou účetní závěrky a je pro potřeby kalkulací málo podrobný). Přesto, že se tyto náklady nezahrnují do nákladů pro kalkulaci minutové sazby, uvádějí se obdobně jako zvlášť účtovaný materiál a protetika do formuláře pro minutovou kalkulaci pouze evidenčně, aby souhlasil součet nákladů v účetní závěrce a kontrolní součet nákladů z výpočtového formuláře minutové sazby.

V daňové evidenci fyzických osob se mohou vyskytovat nedaňové výdaje také (pro bilanční účely, např. pohonné hmoty, platby životního a penzijního pojištění apod.), protože však nevstupují do daňového přiznání, jsou už v celkových nákladových součtech odděleny od výdajů daňových.

1.9. **Další náklady, které nelze uplatnit v minutové kalkulaci**

Vyřazení nákladů z výpočtu minutové kalkulace se netýká pouze zvlášť účtovaných položek a nedaňových nákladů. **Je třeba vyčlenit ještě další speciální náklady, které podle cenového předpisu nelze uznat.**

Výčet těchto nákladů uvedených v cenovém předpisu obsahuje značné množství položek, které se v běžné zubní ordinaci nevyskytují. Uvádíme proto zjednodušený výčet s tím, že úplný text je k dispozici jako příloha tohoto předpisu. Jednotlivé položky jsou pro orientaci označeny čísly. V samostatném oddílu vysvětlivek bude k některým položkám uvedeno podrobnější vysvětlení.

Za ekonomicky oprávněné náklady nelze uznat zejména:

- (1) škody na majetku a náklady spojené s jejich odstraňováním
- (2) odměny a plnění ve prospěch členů statutárních orgánů a dalších volených orgánů právnických osob
- (3) pokuty, úroky z prodlení, penále, popř. jiná plnění, za nedodržení povinností podle smluv a předpisů
- (4) opakovaně zahrnované náklady, které již byly uhrazeny
- (5) odpisy vyšší, než odpovídá skutečně uplatněným odpisům podle jiného právního předpisu
- (6) výdaje na reprezentaci
- (7) poskytnuté dary
- (8) cestovné vyplácené nad rámec jiného právního předpisu
- (9) peněžité vyrovnání (např. odstupné) nad rámec povinností stanovené jiným právním předpisem
- (10) příspěvky na životní pojištění a penzijní připojištění podnikající fyzické osoby nebo členů statutárního orgánu právnické osoby
- (11) pojištění rizik a pojištění právní ochrany

- (12) příspěvky na závodní stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů nad 55 % ceny jednoho hlavního jídla v průběhu jedné pracovní směny a současně nad 70 % stravného při trvání pracovní cesty v rozmezí 5 až 12 hodin
- (13) náklady na pohonné hmoty pro soukromé účely
- (14) náklady na studium na středních a vysokých školách a na manažerská studia
- (15) náklady na tzv. „zpětný leasing“
- (16) zvýšení cen vstupů, které v době zpracování kalkulace věcně usměrňované ceny nebyly spotřebovávány
- (17) náklady spojené s dlouhodobě nevyužitým majetkem
- (18) náklady vynaložené formou sponzorování sportovních a kulturních akcí
- (19) daň z příjmů právnických a fyzických osob podnikajících
- (20) výplaty podílu na zisku
- (21) náklady vynaložené neúčelně v rozporu s principem řádného hospodáře
- (22) zaměstnanecké benefity hrazené zaměstnavatelem (např. příspěvky na penzijní poj.)
- (23) pojištění, příspěvky na životní nebo kapitálové pojištění, příspěvky na ozdravné pobyty
příspěvky na dovolenou, příspěvky na stavební spoření, odměny při životním jubileu
- (24) náklady na reklamu a propagaci, u nichž není prokazatelné, že slouží k podpoře poskytovaných zdravotních služeb, náklady na ochranné známky, náklady na sponzorování sportovních a kulturních akcí
- (25) nákup nápojů a náplní do kávovarů, nápojových automatů apod., pokud nesplňuje podmínky pro poskytování ochranných nápojů dle Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
- (26) náklady na jazykové kurzy pro zaměstnance, kteří prokazatelně nezastupují zaměstnavatele v mezinárodních institucích, pravidelně nekomunikují se zahraničními obchodními partnery, pravidelně nejsou vysíláni na zahraniční cesty a v souvislosti s plněním pracovních povinností nepracují s cizojazyčnými texty.

Podrobnosti naleznete v cenovém výměru část D.

Je třeba poznamenat, že cenové kontroly posuzují neoprávněné náklady s rozdílnou přísností. Proto je obtížné odhadovat výši rizika při nedodržení uvedeného doporučení.

Vysvětlivky

K odstavci 1.3.

Zvlášť účtovaný materiál - příklad.

Mezi zvlášť účtovaný materiál, který nevstupuje do výpočtu minutové kalkulace patří např. materiál na preparaci, výplňový materiál, bondy a cementy, otiskovací hmoty, rotační nástroje, materiál pro endodoncii, pro profylaxi, pomůcky pro provizorní náhrady a rebaze, pomůcky pro anestezii či chirurgické pomůcky.

Do výpočtu minutové sazby naopak vstupuje (a není třeba tento materiál vyčleňovat) režijní materiál zdravotnický, tedy např. savky, rukavice, roušky, desinfekce či pracovní oděvy a režijní materiál ostatní např. kancelářské potřeby, mycí a čistící prostředky či spotřební materiál.

V univerzálním kalkulačním souboru je zvlášť účtovaný materiál uveden v ekonomicky průměrných cenách (například fotokompozit uvedený v univerzálním kalkulačním souboru je vybrán tak, aby se jeho cena příliš nelišila od cen ostatních nejpoužívanějších fotokompozitních materiálů). Lékař si však může cenu individuálně upravit dosazením jiného materiálu, který konkrétně používá. Z ekonomického pohledu (vliv na cenu) to však většinou není nutné.

Náhradní řešení v případě, že není evidence zvlášť účtovaného materiálu.

Účetní sečte za dané účetní období všechny faktury obsahující ordinační materiál (bez ohledu na to, zda je v nich zahrnut i materiál spotřební). Od kalkulačních nákladů se pak odečte tato souhrnná hodnota, která je vyšší než realita, která by byla zjištěna přesnou evidencí. V konečném důsledku se sice sníží minutová kalkulace o několik desítek haléřů, je to však lepší než se vystavovat postihu od cenových kontrol za vyřazení nižších nákladů na ZÚM, než by odpovídalo skutečnosti (v případě vedení evidence materiálu).